Aanpak van Dwingende Controle & Intieme Terreur

Netwerk Toekomstscenario
Centraal Gelderland

Wat is het?

Kenmerken:

- sociale controle
- dreiging en intimidatie
- wegnemen van zelfstandigheid

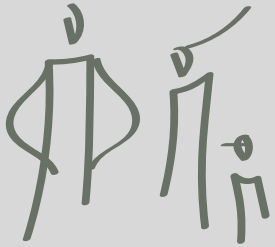

Rode vlaggen

- Bedreiging met de dood (richting slachtoffer of de kinderen) of dreigen met zelfdoding
- Extreme angst bij het slachtoffer dat het eigen leven of dat van de kinderen in gevaar is
- Slachtoffer durft niet te spreken in de buurt van de partner en/of toont angst voor de partner
- Toenemende escalatie van ernst en/of frequentie van geweld
- Stalking
- Wapenbezit of gebruik van wapens
- Recent gewelddadig gedrag
- Geweld tijdens zwangerschap
- Gedwongen seks
- Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt
- Poging tot verwurging, verstikking of verdrinking

Let op: een rode vlag vraagt om verder onderzoek!

Do's & Dont's

Routekaart Netwerksamenwerking Centraal Gelderland

Directe Veiligheid

Veiligheid van slachtoffer staat centraal

Acuut onveilig

- Gebruik het afwegingskader
- Organiseer eerst bescherming
- Veiligheid en bescherming als voorwaarde voor contact met de pleger
- Spreek situatie door met proces-coördinator Toekomstscenario
- Start netwerksamenwerking op

Structureel onveilig

- Werk samen met netwerkpartners
- Vorm een gezamenlijk beeld: wat is er aan de hand?
- Kijk naar patronen en niet naar incidenten
- Maak een tijdlijn
  1. wie doet wat wanneer met welke impact
  2. wie beschermt wie wanneer met welke impact

Netwerkpartners om mee samen te werken

Stabiele Veiligheid

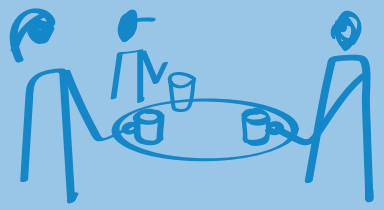

- Breng risicofactoren in beeld
- Stel een plan van aanpak op
- Casusregisseur en procescoördinator zetten lijnen uit en bewaken proces
- Er is altijd aandacht en hulp voor de kinderen

Netwerkpartners om mee samen te werken

Persoonlijke Groei

Duurzame veiligheid is bereikt; er zijn een half jaar geen onveilige incidenten

- Werken aan herstel
- Indien mogelijk is er traumahulp
- Er is aandacht en hulp voor de kinderen
- Er is aandacht voor welzijn en het eigen netwerk
- Er is aandacht voor participatie en meedoen in de samenleving

Netwerkpartners om mee samen te werken

Wat is het?

Dwingende controle is een moeilijk zichtbare, zeer schadelijke vorm van huiselijk geweld. Het gaat niet om enkele gedragingen, maar om een patroon van toenemende controle en dwang. Het is een vorm van psychisch geweld waarbij de ander wordt beroofd van vrijheidsrechten, soms gepaard gaand met ernstig fysiek en seksueel geweld. Het is een proces waarin de afhankelijkheid van de partner wordt vergroot en het zelfbeeld en de weerbaarheid worden ondermijnd. Dwingende controle kan heel gevaarlijk zijn voor slachtoffers en kinderen. We beschouwen intieme terreur als een vergaande vorm van dwingende controle. Intieme terreur eindigt in het meest ernstige geval in fataal geweld.

Voor meer informatie: zie pagina 1 - 3 van het brondocument

Zie voor meer informatie over femicide: pag. 1 en pag. 7 van het brocndoument

Rode vlaggen

Femicide is het gevolg van een aaneenschakeling van incidenten en ziet er als patroon als volgt uit:

1. Een relatieverleden waarin de pleger zich ook bezitterig en agressief heeft gedragen
2. Er is sprake van een snelle relatieontwikkeling: de man wil de vrouw snel aan zich binden
3. Leven met controle; de partner krijgt het gevoel gevangen te zitten in de relatie
4. Een ingrijpende gebeurtenis; bijvoorbeeld het verbreken van de relatie of een ontslag
5. Escalatie; de pleger probeert de controle terug te krijgen
6. Een verandering in het denken; sommige plegers voelen zich zo afgewezen en vernederd dat moord een optie wordt
7. Moordplannen; er ontstaan concrete plannen
8. Moord en zelfdoding

Niet alle situaties van dwingende controle en intieme terreur eindigen met femicide of (ex-) partnerdoding. Om zicht te krijgen op het risico op (ex-) partnerdoding kijken de professionals naar de acht fases én de rode vlaggen. Professionals voor het slachtoffer en professionals voor plegers werken hierin samen. De professional voor de pleger zet altijd de veiligheid van slachtoffers centraal en betrekt het slachtofferperspectief om een volledig beeld van de veiligheid te krijgen.

Voor meer informatie: zie het brondocument

Routekaart Netwerksamenwerking

Niemand kan het alleen. Organisaties werken samen. Organisaties zijn samen verantwoordelijk voor de veiligheid. Professionals werken als één team samen. Plegers, slachtoffers en kinderen hebben allemaal een eigen hulpverlener. Informatie van slachtoffers wordt niet met plegers gedeeld. Er worden geen gezamenlijke gesprekken gevoerd. Er is altijd een procescoördinator betrokken. Daarnaast is er altijd een casusregisseur.

Aandachtspunten:

- Professionals zijn alert op signalen van controle, dwang en manipulatie
- Spreek iedereen altijd individueel (tenzij tijdens gezamenlijk overleg anders wordt besloten)
- Breng risico's systematisch in kaart
- Kijk naar de acht fasen van (ex-)partnerdoding en de rode vlaggen
- Besteed aandacht aan de relatiestatus; een relatiebreuk is een risicofactor
- Zorg voor een zorgvuldige en feitelijke vastlegging in het dossier

We gebruiken hiervoor de visie van Gefaseerd werken aan Veiligheid, waarvan het Top3-model een uitwerking is

Zie voor een korte uitleg: pag. 7 van het brondocument

Meer informatie over deze methodiek is te vinden op Home | Civil Care

terug naar overzicht »

Directe Veiligheid

Netwerkpartners om mee samen te werken

- Procescoördinator Toekomstscenario en/of procesregisseur in gemeenten
- Politie (SASH)
- Veilig Thuis (advies, consult, helpen met patronen ontdekken)
- Moviera (consult, interventie, geweldsanalyse)
- Raad voor de Kinderbescherming (bij directe onveiligheid van minderjarige kinderen)
- Kairos (inzet spoedaanbod, risicotaxatie)
- Expertise Centrum Samenleving (begeleiding slachtoffer en/of pleger en kinderen, ook interventies in familiesystemen; tevens cultuur- en eergerelateerde problematiek)
- PRED (interventie aan pleger)
- Ambulante Spoedhulp (bijvoorbeeld JB Zorg)

Stabiele Veiligheid

Netwerkpartners om mee samen te werken

- Procescoördinator Toekomstscenario (of procesregisseur MDA++)
- Moviera (voor slachtoffer)
- Expertise Centrum Samenleving (begeleiding slachtoffer en/of pleger en kinderen, ook interventies in familiesystemen; tevens cultuur- en eergerelateerde problematiek)
- Outreachende hulpverlening voor pleger Interventie aan pleger
- Kairos (voor pleger)
- Lokaal Team voor slachtoffer en/of voor pleger, mogelijk casusregisseur.
- Raad voor de Kinderbescherming (bij minderjarige kinderen)

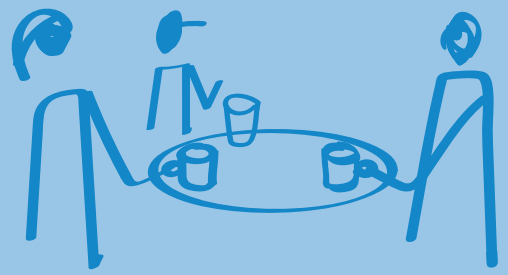

Persoonlijke Groei

Netwerkpartners om mee samen te werken

- Kairos (behandeling pleger al dan niet samen met partner)
- Wijkteam
- Bied maatwerk door passende zorgaanbieder te zoeken die voor langere tijd begeleiding kan bieden voor systeem / slachtoffer(s) / pleger

terug naar overzicht »

Do's & Dont's bij de werkwijze

Investeer bij acute onveiligheid allereerst op het stoppen van het geweld en bescherming van het slachtoffer!

- Overweeg beschermingsmaatregelen. Dat zijn: veiligheidsafspraken, noodbed, opvang, Aware, (preventief) Tijdelijk Huis Verbod, Afspraak op Locatie, Afspraak op Persoon
- Signaleer, verzamel en documenteer informatie: zie of er patronen zichtbaar worden
- Breng risico's systematisch in kaart. Maak gebruik van risicotaxatie-instrumenten (Moviera/Kairos)
- Spreek pleger en slachtoffer(s) individueel.
  zorg dat beide altijd één (eigen) aanspreekpunt hebben, iemand die beschikbaar is
  (Nota bene: lees de opmerkingen hierover in het brondocument goed door)
- Vergeet de pleger niet: maak altijd een plan en afspraken hoe/wie er voor de pleger is
  Investeer – proactief en outreachend – op contact en proces met de pleger; informatie bij de procescoördinator Toekomstscenario over welke partijen dit bieden
- Werk samen. Zorg voor 1 plan. Zorg voor een goed functionerende netwerksamenwerking met:
  een coördinatiepunt: één punt waar alle afspraken gemaakt en gevolgd worden
  Zoek hierover overleg met de procescoördinator van het Toekomstscenario
- Zorg dat zowel slachtoffer als pleger bij iedere stap (tenzij dit extra risico geeft) geïnformeerd worden over wat er gedaan en afgesproken is. Biedt duidelijkheid over het plan; 'waar wordt naartoe gewerkt?' Maar geef geen informatie over het slachtoffer aan de pleger
- Weeg altijd samen af of er een ervaringsdeskundige betrokken wordt
- Zorg dat er een professional betrokken wordt die kan inschatten of bestuurlijke of strafrechtelijke maatregelen aan de orde zijn of ingezet kunnen worden

Zie voor meer uitleg hierover: pag. 4 en pag. 14 van het brondocument

terug naar overzicht »

Netwerk Toekomstscenario
Centraal Gelderland